

Complexnummer: 511966

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Springstoffenfabriek

Aantal complexonderdelen	Monumentnummers van complexonderdelen
14	511965, 511967, 511968, 511969, 511970, 511971, 511972, 511973, 511974, 511975, 511976, 511977, 511978, 511979

Woonplaats	Gemeente	Provincie
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

De Oude Molen 1, 1184 VW te Amstelveen

Complexomschrijving

COMPLEXOMSCHRIJVING

Inleiding

Het complex springstoffenfabriek te Ouderkerk aan de Amstel is gelegen op een smalle, langgerekte strook onverveend land ten zuidoosten van de dorpskern van Amstelveen en ten zuidwesten van Ouderkerk aan de Amstel. In 1719 werd op deze strook een kruitmolen gebouwd door Nicolaas Calkoen, schepen van Amsterdam, die de vestigingsvergunning van Gijsbert Pelgrom had overgenomen. Pelgrom was eigenaar van de voormalige Amsterdamse kruitmolen 'Het Oorlogschip', een zeventiende-eeuwse fabriek aan de Overtoom die in 1709 was ontploft. In 1742 viel de buskruitmolen in handen van de kooplieden Nicolaas en Hendrik van Hoorn. Na een grote ontploffing in 1782 werd de fabriek opnieuw opgebouwd. In 1842 overleed de laatste eigenaar uit het geslacht Van Hoorn en daarmee kwam de fabriek stil te liggen. Wel ging de fabriek formeel nog op in een associatie waarin vanaf het midden van de negentiende eeuw stapsgewijs alle nog bestaande Nederlandse buskruitfabrieken werden verenigd: 1843 - 1844: De Vereenigde Buskruidfabriekatie (5 fabrieken); 1844 - 1847: De gezamenlijke Buskruidmakers van Noord-Holland en Utrecht (6 fabrieken); 1847 - 1885: De gezamenlijke Buskruidmakers van Noord-Holland, Utrecht en Zeeland (7 fabrieken); 1885 - 1922: N.V. De gezamenlijke Buskruidmakers van Noord-Holland, Utrecht en Zeeland (de fabrieken te Ouderkerk en Muiden); 1922 - 1991: N.V. Nederlandsche Springstoffenfabrieken (de fabrieken te Ouderkerk en Muiden).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Een dergelijk samenvoeging was niet nieuw. In de buskruitfabricage vond reeds in de zeventiende eeuw kartelvorming plaats. Om de markt te kunnen controleren en om risico's te spreiden, organiseerde deze bedrijfstak zich in grotere verbanden. Iedere stad van enige betekenis had wel één of meer eigen buskruitmolens tot zijn beschikking. Aan de Overtoom en Heiligeweg te Amsterdam lagen bijvoorbeeld vier buskruitbedrijven vlak bij elkaar, buiten de wallen, maar binnen jurisdictie van de stad. Door het zeer moeilijk te beheersen en daardoor uiterst gevaarlijke fabricageproces van buskruit, alsmede door de sterk wisselende afzet van het product liep het aantal buskruitfabrieken in de loop der tijd sterk terug. Van de grote hoeveelheid kruitmolens in de zeventiende eeuw waren er in Holland omstreeks 1805 nog maar dertien in bedrijf. Na 1851 was de meeste activiteit rond de kruitfabriek te Muiden geconcentreerd.

In de tweede helft van de negentiende eeuw namen de ontwikkelingen in de springstoftechnologie een grote vlucht. Na een ramp bij de kruitfabriek van Muiden waarbij vrijwel de gehele fabriek werd verwoest, werd deze nieuw opgebouwd als zwartkruitfabriek. Zwart kruit bleek echter een grotendeels achterhaald product. In plaats daarvan ging steeds meer voorkeur uit naar het rookloze buskruit, met als basisproducten schietkatoen en nitroglycerine. Vanwege het vrijkomen van salpeterzuurdampen mocht de fabricage van het rookloze buskruit zeker niet plaatsvinden in de omgeving van kruit. Daarom werd in 1892 de fabriek te Ouderkerk nieuw leven ingeblazen. In enkele jaren werd hier een omvangrijke chemische fabriek gebouwd voor de vervaardiging van schietkatoen en nitroglycerine.

Het verloop van de bedrijfsvoering kan grofweg in perioden worden gevat:

1892 - 1897: bouw en inrichting van de fabriek;

1897 - 1914: gestage groei van de productie en uitbreiding;

1914 - 1918: grote productie;

1919 - 1921: de fabriek werd stilgelegd en het voortbestaan stond ter discussie. De regering overwoog om strategische redenen de springstoffenfabricage onder eigen beheer te krijgen. De uitvoerige discussie die volgde duurde van 1916 tot 1922. Nadat de kwestie was beslecht en de fabrieken als N.V. met vijftig procent staatsbelang verder konden, kwam de productie weer op gang.

1922 - 1940: hernieuwde productie in stijgende lijn. Meer omvangrijke investeringen vonden plaats in 1920 - 1929 en in 1938 - 1940.

1949 - 1991: na 1945 werd de fabriek weer in gebruik genomen. De installaties die gedurende de Tweede Wereldoorlog door de bezetter waren afgevoerd, werden vervangen door vergelijkbare installaties uit Duitsland. Opnieuw had een opleving plaats tussen 1950 en 1959. De fabriek, die in 1971 werkte onder de naam Muiden Chemie (een fusie met Dynamiet Nobel uit Duitsland) werd uiteindelijk in 1991 gesloten. In dat jaar sloot ook de kruitfabriek te Muiden. Hiermee eindigde de geschiedenis van de kruitfabricage in Nederland.

N.B. Behalve de fabrieken te Muiden en Ouderkerk bevond zich in het toenmalige koninkrijk in de negentiende eeuw nog een derde kruitfabriek namelijk de Ngawi in Nederlands-Indië. Hier werd alleen zwart buskruit vervaardigd.

In de aanleg van de Ouderkerker fabriek zijn vier fasen te onderscheiden.

1. Voor 1842. De achttiende-eeuwse activiteit van de kruitmolen zal geconcentreerd zijn geweest aan de Amstel. Hiervan is het deel direct aan de Amsteldijk blijven bestaan. De fabriek omvatte in hoofdzaak rosmolens. Voor de aandrijving waren paarden en runderen nodig die werden ondergebracht in stallen met aanverwante voorzieningen als een hooiberg. De zuidelijke vleugel van het gebouw aan

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de Amstedijk is hiervan een latere variant. Naast de productie-eenheden met de rosmolens waren er gebouwen of gebouwonderdelen voor voorbereiding en opslag. Het is zeer waarschijnlijk dat zich op ruime afstand van de productiekern een kruistooft heeft bevonden. Verder zullen er in de nabijheid van de fabriek personeelwoningen hebben gestaan.

2. 1892 - 1907. De fabriek die na 1892 en vóór 1907 werd gebouwd, heeft vrijwel in één keer de uiteindelijke omvang aangenomen. De achttiende-eeuwse fabriek was opgenomen in het kantoor-, administratie- en opslaggedeelte; de omvangrijke schietkatoenfabriek lag daarachter met productiegebouwen en ketel- en machinehuizen; helemaal achteraan op het terrein en gescheiden van de rest was de nitroglycerinefabriek aangelegd. Deze driedeling bleef gehandhaafd tot de sluiting van de fabriek in 1991. De ontwerpen voor deze gebouwen uit deze periode waren overwegend geleverd door de architect B.J. Ouendag, in eerste instantie in samenwerking met architect J.F. Klinkhamer. Deze architect ontwierp ook de Muidense springstoffenfabriek.

3. 1907 - 1940. Het volgende ijkpunt is het K.B. uit 1918. Het magazijn voor schietkatoen en het gebouw voor de salpeterzuurfabricage zijn dan vervangen door nieuwe exemplaren. Verder is de nitroglycerinefabriek met een grote productie-eenheid uitgebreid in de jaren dertig van de twintigste eeuw. Omstreeks 1940 kwam ten zuiden van het fabrieksterrein een aantal beheerderswoningen tot stand.

4. 1940 - 1991. Na de tweede wereldoorlog, met name in de eerste helft van de vijftiger jaren, kwamen enige nieuwe gebouwen tot stand. Het laboratorium werd nogmaals uitgebreid, maar de belangrijkste vernieuwing betrof een hoog nitreergebouw uit 1954.

5. 1991 - 2004. In 1991 werd de springstoffenfabriek gesloten. Kort daarop werd de eerste aanzet gedaan tot bodemsanering en de herontwikkeling van het terrein tot bedrijventerrein. In de nieuwe situatie bleef de essentie van de cultuurhistorische waarde herkenbaar: de ruimtelijke kwaliteiten bleven behouden door de handhaving van de zoning in drie delen (voorterrein - schietkatoenfabriek - nitroglycerinefabriek) en is een groot deel van de historische bebouwing bewaard gebleven. Deze gebouwen zijn thans van rijkswege beschermd. De rest - waaronder de houten gebouwen van de nitroglycerinefabriek en het gebouw voor de schietkatoenfabricage - werd gesloopt. Braaksma en Roos, restauratiearchitecten, maakten de overgebleven gebouwen gereed voor kantoorgebruik. Verder ontwierpen ze uitbreidingen en bedachten ze de terreininrichting. Bij deze uitbreidingen is overigens geen sprake van monumentale waarde.

6. 2005. De springstoffenfabriek is in gebruik genomen door verschillende bedrijven. Op het terrein van de nitroglycerinefabriek wordt nieuwbouw gerealiseerd.

Omschrijving

Het terrein waarop de fabriek zich bevindt, is ongeveer 750 meter lang en oost-west georiënteerd. Aan de oostzijde wordt het omsloten door de Amstedijk en de Amstel. Aan de andere zijden grenzen sloten.

Het terrein bestaat vanaf het eind van de negentiende eeuw uit een niet-gevaarlijk gedeelte met onder meer de kantoren, opslaggebouwen en het laboratorium, en een gevaarlijk gedeelte bestaande uit de fabrieksinstallaties voor de vervaardiging van schietkatoen en nitroglycerine. Het langgerekte terrein kent drie terreindelen. Van oost naar west:

1 Voorterrein (niet-gevaarlijke gedeelte);

2 Schietkatoenfabriek;

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

3 Nitroglycerine- annex dynamietfabriek.

Op het voorterrein zijn de volgende bouwdelen te onderscheiden:

- Buskruitmolen no. 3 (Amsteldijk 54);
- Koestal, wagenschuur (De Oude Molen 5);
- Kapberg (De Oude Molen 5);
- Salpetermagazijn (De Oude Molen 1c);
- Salpeter- en schietkatoenmagazijn (De Oude Molen 1b);
- Werkplaats annex timmerwinkel (De Oude Molen 1a);
- Watertoren (De Oude Molen 1);
- Laboratorium (De Oude Molen 1);
- Magazijn (De Oude Molen 4).

Op het terrein van de schietkatoenfabriek:

- Salpeterzuurgebouw (De Oude Molen 2);
- Salpeterzuurgebouw (De Oude Molen 2);
- Vlaggenmast en jubileumbank (niet van rijkswege beschermd).

Op het terrein van de nitroglycerine- annex dynamietfabriek bevinden zich thans geen gebouwen meer die behoren tot het complex van de springstoffenfabriek.

Ten zuiden van het fabrieksterrein bevinden zich de dienstwoningen:

- Amsteldijk-zuid 59-62;
- Kruitmolen 2-4;
- Kruitmolen 6-8.

Waardering

Het complex is van algemeen belang:

- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als een van de twee laatste kruitfabrieken in Nederland; meer in het bijzonder als uniek voorbeeld van een in de kern achttiende-eeuwse buskruitfabriek en in structuur en hoofdvorm laat negentiende-eeuwse schietkatoen-, nitroglycerine- en dynamietfabriek;

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- uit architectuurhistorisch oogpunt vanwege de constructiewijze en hoofdvorm van de gebouwen uit diverse fasen;
- als ensemble, door de inrichting van het gehele terrein en de functionele relatie van de objecten tot elkaar;
- uit historisch-geografisch oogpunt vanwege het onaangetaste, landschappelijke karakter dat zich kenmerkt door de langgerekte terreinvorm als smalle strook onverveend land tussen polders, verkaveld vanaf de rivier de Amstel.

Monumentnummer*: 511965

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/45

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: LABORATORIUM (De Oude Molen 1).

Inleiding

Het LABORATORIUM, gesitueerd op het voorterrein, is gebouwd tegen de watertoren. Het huidige volume is in drie fasen tot stand gekomen. Het kleinste bouwdeel onder plat dak tegen de watertoren werd gebouwd in 1910 naar het ontwerp van B.J. Ouendag. Het gedeelte dat hier haaks op staat, dateert uit twee verschillende perioden. De eerste aanzet stamt uit 1925. Een decennium later werd ten oosten een identiek bouwvolume gerealiseerd. In 1955 werd het laboratorium nog uitgebreid met een vleugel van twee bouwlagen. Dit bouwdeel werd in het laatste decennium van de twintigste eeuw gesloopt. De overige bouwdelen werden verbouwd tot kantoor.

Omschrijving

Het laboratorium bestaat thans uit twee volumes en een gang naar de watertoren. De gang presenteert zich als een klein, platgedekt gebouw waarvan het metselwerk koud tegen de watertoren is aangebracht. Ten zuiden daarvan bevindt zich een klein, éénlaags laboratorium dat eveneens van een plat dak is voorzien en waarvan de gevels gekoppelde vensters bezitten. Tegen de zuidgevel van het laboratorium bevindt zich de uitbreiding uit 1925 en circa 1935. Dit bouwdeel is gebouwd op rechthoekige grondslag, opgetrokken uit machinale bakstenen en voorzien van een zadeldak met gesmoorde kruispannen. De nok van het dak is oost-west georiënteerd. De langshevels bezitten vensters in verdiepte muurvlakken. In de topgevels zijn verschillende soorten gevelopeningen opgenomen. Tegen de oostelijke topgevel is een brandtrap geplaatst.

Waardering

Het object is van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als laboratorium bij de springstoffenfabriek;
- als historisch functioneel onderdeel van het complex;
- door de functionele relatie met de overige objecten.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Buskruitfabriek

Monumentnummer*: 511967

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/65

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 2: WATERTOREN (De Oude Molen 1).

Inleiding

De WATERTOREN werd gebouwd in 1895 naar het ontwerp van J.F. Klinkhamer en B.J. Ouendag tijdens de eerste bouwfase van de nieuw opgerichte schietkatoen- en nitroglycerinefabriek. Dit oudste negentiende-eeuwse object is gelegen op het voorterrein en verbonden met het laboratorium (De Oude Molen 1). De fabriek bezat een eigen waterdistributiesysteem, zodat te allen tijde voor het productieproces een constante waterdruk gewaarborgd was. Water was van groot belang voor het spoelen en koelen van de stoffen.

In het laatste decennium van de twintigste eeuw werd de watertoren intern verbouwd en voorzien van vergaderruimten. Bovendien werd dit bouwdeel aangesloten op een glazen corridor zodat het vanuit andere gebouwen bereikbaar was.

Omschrijving

De markante toren van twintig meter hoog vormt het hoogste en tevens meest in het oogspringende gebouw van het complex. De watertoren is gebouwd op cirkelvormige grondslag en is opgetrokken uit baksteen in koppenverband. De romp bezit gevelopeningen op verschillende niveaus. Aan de noordzijde bevindt zich een doorgang naar het laboratoriumgebouw en aan de zuidzijde een doorgang naar de glazen corridor. De bovenbouw van de watertoren bestaat uit een hoogreservoir waaromheen een achthoekige, houten ombouwing is aangebracht. Deze ombouwing wordt bekroond door een achzijdig puntdak met flauw hellende dakvlakken. Het dak kraagt over de ombouwing heen. Op twee niveaus zijn in het metselwerk van de romp hardstenen consoles aangebracht die mogelijk duiden op een houten rondgang ter hoogte van de houten bovenbouw.

In de romp van de watertoren zijn diverse vergadervertrekken ondergebracht.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De watertoren is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex;
- vanuit architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven en zeldzaam geworden fabriekswatertoren;
- door de ensemblewaarde vanwege de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein;
- vanwege de beeldbepalende waarde door de hoogte, het karakteristieke silhouet en de markante plaatsing op het fabrieksterrein.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Buskruitfabriek

Monumentnummer*: 511968

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/48

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: WERKPLAATS annex TIMMERWINKEL (De Oude Molen 1a).

Inleiding

De WERKPLAATS annex TIMMERWINKEL is gebouwd in 1913 naar het ontwerp van B.J. Ouendag tijdens de tweede bouwfase van de nieuw opgerichte schietkatoen- en nitroglycerinefabriek. Het object is gelegen op het voorterrein, het niet-gevaarlijke gedeelte van de fabriek, in het verlengde van het salpeter- en schietkatoenmagazijn. Van oudsher bevond zich tegen de westelijke topgevel van het bouwdeel een stookoliereservoir. Dit huisje werd in 1954 aangepast voor de functie van brandspuitenhuisje. Tijdens de herbestemming in het laatste decennium van de twintigste eeuw werd het volume gesloopt. De werkplaats en timmerwinkel werden vervolgens als kantoorruimte in gebruik genomen. Aan de zuidzijde verrees toen een glazen corridor die dit bouwdeel met de watertoren en de magazijnen verbindt.

Omschrijving

De éénlaagse werkplaats annex timmerwinkel is gebouwd op rechthoekige grondslag en bestaat uit machinale gefabriceerde bakstenen in kruisverband. De vormgeving is gerelateerd aan het oudere salpeter- en schietkatoenmagazijn, waar het bouwdeel in het oosten op aansluit. Het bouwdeel wordt bekroond door een zadeldak, waarvan de nok oost-west is georiënteerd en dat voorzien is van drie kapelhuizen. De voorgevel (zuidzijde) toont van links naar rechts vier schuifvensters, twee deuren, twee schuifvensters, een deur en een kruisvenster. Op de laatstgenoemde deur sluit een glazen gang aan naar de corridor.

De achtergevel van het bouwdeel wordt geleed door vensters van verschillende formaat. De topgevels aan de oost- en westzijde zijn beide afgezet met een klimmend baksteenfries en een houten daklijst. Op de westelijke topgevel is aan het gestuukte vlak de aftekening van het verdwenen brandspuitenhuisje zichtbaar. Deze gevel bezit verder nog een venster op de begane grond en een deur met een brandtrap ervoor in de top.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De WERKPLAATS annex TIMMERWINKEL is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex Springstoffenfabriek bij Ouderkerk aan de Amstel;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven vroeg twintigste-eeuws fabrieksmagazijn;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Werkplaats

Monumentnummer*: 511969

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/56

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4: SALPETER- EN KATOENMAGAZIJN (De Oude Molen 1b).

Inleiding

Het SALPETER- EN KATOENMAGAZIJ is gebouwd in 1903. Het object is gelegen op het voorterrein, het niet-gevaarlijke gedeelte van de fabriek, rechts naast de hoofdingang volgens de negentiende-eeuwse opzet. Tezamen met het salpetermagazijn en de werkplaats annex timmerwinkel was dit gebouw bestemd voor de opslag van ongevaarlijke grondstoffen en voorwerpen. In een latere fase kreeg het gebouw een kantoorfunctie. Tijdens de herbestemming van het complex in het laatste decennium van de twintigste eeuw werd tussen de magazijnen, de watertoren en de werkplaats annex timmerwinkel een glazen corridor gerealiseerd ten einde de gebouwen met elkaar te verbinden.

Omschrijving

Het éénlaagse magazijn is gebouwd op rechthoekige grondslag en opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband. Het gebouw wordt bekroond door een met gesmoorde, Oudhollandse dakpannen bekleed zadeldak waarvan de nok oost-west georiënteerd is en dat beëindigd wordt door topgevels. Deze topgevels worden door lisenen in drie traveeën verdeeld en bezitten langs de dakranden een klimmend baksteenfries. De oostelijke topgevel kent een klein vierkant venster in de top, openslaande deuren met een brandtrap ervoor op de eerste verdieping, en een fors liggend venster op de begane grond. In de linker travee is een deur opgenomen, terwijl rechts een venster aanwezig is. De westelijke topgevel wordt aan het zicht onttrokken door een glazen doorgang naar De Oude Molen 1a, de voormalige werkplaats annex timmerwinkel. De langsgevels van het salpetermagazijn worden door lisenen in elf vakken verdeeld. Deze bezitten elk een venster of een deur. De linker langsgevel van het magazijn grenst thans aan een glazen corridor met luifel uit het eind van de twintigste eeuw.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het object is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex Springstoffenfabriek bij Ouderkerk aan de Amstel;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven vroeg twintigste-eeuws fabrieksmagazijn;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Monumentnummer*: 511970

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/24

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: SALPETERMAGAZIJN (De Oude Molen 1c).

Inleiding

SALPETERMAGAZIJN, gebouwd in 1896, tijdens de eerste bouwfase van de nieuw opgerichte schietkatoen- en nitroglycerinefabriek. Het object is gelegen op het voorterrein, het niet-gevaarlijke gedeelte van de fabriek, links naast de hoofdingang volgens de negentiende-eeuwse opzet. Samen met het salpeter- en schietkatoenmagazijn en de werkplaats annex timmerwinkel vormde dit gebouw het magazijn voor de ongevaarlijke grondstoffen en voorwerpen. In een latere fase kreeg het gebouw een kantoorfunctie. Tijdens de herbestemming aan het eind van de twintigste eeuw werd aan de noordzijde van het pand een glazen corridor gerealiseerd. Hiermee werd het intern verbonden aan het salpeter- en katoenmagazijn, het gebouw met de werkplaats en timmerwinkel, en de watertoren.

Omschrijving

Het éénlaagse salpeter- en katoenmagazijn is gebouwd op rechthoekige grondslag en opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband gemetseld. Het gebouw wordt bekroond door een met gesmoorde, Oudhollandse dakpannen bekleed zadeldak waarvan de nok oost-west georiënteerd is en beëindigd wordt door topgevels. Deze topgevels worden door lisenen in tweeën verdeeld en bezitten langs de dakranden een klimmend baksteenfries. De oostelijke topgevel bezit twee vensters met luiken op de eerste verdieping en openslaande deuren op de begane grond. De westelijke topgevel is voorzien van een deur. Beide langshevels van het magazijn worden geleed door tien lisenen. Een aantal traveeën bezit een liggend venster. De noordelijke langshevel grenst aan de glazen corridor met luifel.

Waardering

Het SALPETERMAGAZIJN is van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als historisch functioneel onderdeel van het complex Springstoffenfabriek bij Ouderkerk aan de Amstel;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven magazijn uit de eerste fase van de negentiende-eeuwse fabriek;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Monumentnummer*: 511971

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/189

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: SALPETERZUURGEBOUW (De Oude Molen 2).

Inleiding

Het SALPETERZUURGEBOUW is in ieder geval na 1907 gebouwd, vermoedelijk omstreeks 1918, tijdens de tweede fase van de nieuwe fabriek. Het gebouw ligt ten westen van de magazijnen en maakte onderdeel uit van de schietkatoenfabriek. Thans is het gebouw in gebruik als showroom en kantoor. Aan de west- en noordzijde is een forse, moderne uitbreiding aanwezig die dateert uit het laatste decennium van de twintigste eeuw.

Omschrijving

Het gebouw is gebouwd op rechthoekige grondslag. Het is gemetseld in kruisverband met machinale baksteen en wordt bekroond door een zadeldak bekleed met golfplaatmateriaal en voorzien van een opgehoogde ventilatiebeuk. Het pand is zeven traveeën lang en drie traveeën breed. De gevels worden geleed door getrapte steunberen met in de langsgevels hooggeplaatste, getoogde vensters met middenstijl. Aan de noordzijde zijn deze vensters dichtgezet. De zuidelijke langsgevel bezit op de begane grond twee gevelopeningen met openslaande deuren, die met glas zijn dichtgezet. De oostelijke kopgevel is voorzien van een ingang onder getoogde bovenlichten. Aan weerszijden kent de gevel getoogde vensters met middenstijl. In de top zijn twee smalle boogvensters aanwezig. De topgevel is afgedekt met zink.

De westelijke kopgevel toont een enigszins vergelijkbare situatie. Deze zijde bezit hooggeplaatste vensters met middenstijl. De ingang is aan deze zijde gekoppeld aan een glazen doorgang naar de moderne uitbreiding ten westen en noorden van het gebouw. In de top van de kopgevel zijn twee smalle boogvensters opgenomen. Het dak wordt gedragen door een constructie uit ijzeren polonceauspanen, die op de steunberen rusten.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het SALPETERZUURGEBOUW is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als productiegebouw uit het begin van de twintigste eeuw;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van de schietkatoenfabriek.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Monumentnummer*: 511972

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82670/5

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			962

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: SALPETERZUURGEBOUW (De Oude Molen 2).

Inleiding

Dit SALPETERZUURGEBOUW werd gebouwd omstreeks 1907. In de laatste fase van de fabriek bevatte dit gebouw onder meer een papiermachine voor nitrocellulosepapier. Het gebouw ligt op het gevaarlijke gedeelte, ten westen van de magazijnen en het andere salpeterzuurgebouw. Het maakte van oorsprong onderdeel uit van de schietkatoenfabriek. Thans is het gebouw in gebruik als showroom en kantoor. Aan de noord- en oostzijde is een forse, moderne uitbreiding aanwezig die dateert uit het laatste decennium van de twintigste eeuw.

Omschrijving

Het gebouw bezit een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken uit gladde, rode bakstenen in kruisverband. De gevels van het pand worden geleed door hoge steunberen met afgeschuinde bovenzijden, en rusten op een plint. De langsgevels zijn vier traveeën breed en de kopgevels drie traveeën. Op de hoeken bevinden zich boven de dakgoot uitstekende hoekberen met geprofileerde afdekplaten. Het pand wordt bekroond door een zadeldak dat met gesmoorde tuiles de Nord is bekleed. Deze dakpannen dekken eveneens de topgevels af. De langsgevels worden ingedeeld door twee liggende vensters met stalen roedenverdeling in de eerste twee traveeën. De derde en vierde travee zijn voorzien van staande vensters met stalen roedenverdeling. In de plint van de zuidelijke langsgevels zijn twee ingangen opgenomen.

De oostelijke topgevel bezit een brede gevelopening onder een betonnen latei. Hierop sluit een moderne doorgang naar de uitbreiding uit het laatste decennium van de twintigste eeuw aan. Daarboven zijn drie forse, staande vensters met stalen roedenverdeling aanwezig, eveneens onder een betonnen latei. In de top bevindt zich een liggend venster met stalen roedenverdeling. De westelijke topgevel bezit een ingang met trap ervoor op de begane grond. In de top is een liggend venster met stalen roedenverdeling aanwezig.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gevel toont bovendien diverse bouwsporen van voormalige gevelopeningen.

Waardering

Het SALPETERZUURGEBOUW is van algemeen belang,

- als historisch functioneel onderdeel van het complex;
- uit oogpunt van cultuurhistorie en architectuurhistorie als productiegebouw uit het begin van de twintigste eeuw;
- als ensemble door de functionele relatie tot de overige objecten van de fabriek.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511973

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/111

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amstelveen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			746

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 8: MAGAZIJN (De Oude Molen 4).

Inleiding

Dit MAGAZIJN werd gebouwd in 1925 onder toezicht van opzichter G. Rigter. Het object is gelegen op het voorterrein ten zuiden van een aantal andere magazijnen. Het is gericht op de weg die het terrein als een middenas in de lengterichting door midden snijdt. Van oudsher liep hier een smalspoor overheen.

Aan het eind van de twintigste eeuw werd het pand in het kader van de herbestemming verbouwd tot showroom met kantoorruimte.

Omschrijving

Het magazijn, bestaande uit één bouwlaag en een kap, is op langgerekte, rechthoekige plattegrond gebouwd. De gevels zijn opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband. Het bouwdeel wordt bekroond door een met gesmoorde kruispannen bedekt zadeldak waarvan de nok oost-west is georiënteerd. De voorgevel bevindt zich aan de noordzijde en wordt ingedeeld door drie deuren die over hangrails opengeschoven kunnen worden. De middendeur is van dubbele breedte. De gevelopeningen zijn voorzien van betonnen vooruitstekende plateautjes, die fungeerden als perronnetje ten behoeve van in- en uitladen van goederen. Boven elke deur bevindt zich een kapelhuis met hijsbalk en -luik. In de voorgevel zijn verder vier liggende vensters aangebracht.

De achtergevel van het magazijn bezit een deur en een negental liggende vensters. De kopgevels zijn afgezet met een klimmend baksteenfries en een houten daklijst. Ze worden elk ingedeeld door een deur en vensters van verschillend formaat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het object is van algemeen belang:

- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als magazijn bij de springstoffenfabriek;
- als historisch functioneel onderdeel van het complex;
- door de functionele relatie met de overige objecten.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511974

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/120

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			990

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 9: KOESTAL en WAGENSCHUUR (De Oude Molen 5).

Inleiding

De KOESTAL en WAGENSCHUUR liggen in het verlengde van de zuidvleugel van de oude buskruitmolen. De objecten zijn gelegen op het voorterrein van het complex. De koestal en wagenschuur kwamen in 1913 tot stand naar het ontwerp van B.J. Ouendag. Sinds de herbestemming van het complex aan het eind van de twintigste eeuw is in de gebouwen een restaurant gevestigd. Hiervoor zijn de koestal en wagenschuur aan de zuidzijde uitgebreid en intern gewijzigd.

Omschrijving

De koestal sluit aan de oostzijde aan op de oudere bebouwing van de achttiende-eeuwse buskruitmolen. Aan de westzijde van de koestal bevindt zich de wagenschuur. De koestal heeft een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een plat dak. De in grauwe, machinaal gefabriceerde bakstenen opgetrokken voorgevel wordt in vijf vakken geleed door lisenen en is van links naar rechts voorzien van een gedeelde deur, drie rechthoekige stalvensters, een gedeelde deur, drie stalvensters en een gedeelte deur. Aan de achterzijde van de koestal zijn een glazen serre en een spoelkeuken aangebouwd. Het exterieur van de spoelkeuken is met houten delen bekleed.

De wagenschuur bezit topgevels waartussen een zadeldak met gesmoorde kruispannen is opgenomen. In de voorgevel is de oorspronkelijke indeling verdwenen. Thans kent de gevel een fors vierkant venster met schuifdeuren aan hangrails. Daarboven bevinden zich vier gekoppelde bovenlichten met de naam van het restaurant erop.

Waardering

De KOESTAL en WAGENSCHUUR zijn van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als historisch functionele onderdelen van het complex springstoffenfabriek bij Ouderkerk aan de Amstel;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als stal en stalling bij de kruitfabriek;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Monumentnummer*: 511975

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/88

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amstelveen	Amstelveen	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amstelveen	W			990

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 10: KAPBERG (De Oude Molen 5).

De KAPBERG bevindt zich ten zuiden van de koestal en wagenschuur. Het object is gelegen op het voorterrein van het complex.

De kapberg kwam in 1913 tot stand naar het ontwerp van B.J. Ouendag. Sinds de herbestemming van het complex aan het eind van de twintigste eeuw is in de gebouwen een restaurant gevestigd. Hiervoor is de kapberg geheel vernieuwd en intern van een serre voorzien.

Omschrijving

De kapberg bezit een zeszijdig dak dat met golfplaten is bekleed en op drie ijzeren stijlen rust. Onder het dak is een groot, glazen volume geplaatst dat dienst doet als eetzaal voor het restaurant.

Waardering

De KAPBERG is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex springstoffenfabriek bij Ouderkerk aan de Amstel;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als kapberg bij de kruitfabriek;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van het voorterrein.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511976

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/103

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amstelveen		Amstelveen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Amsteldijk Zuid	59			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	60			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	61			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	62			1184 VD	Amstelveen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amstelveen	W				630		
Amstelveen	W				631		
Amstelveen	W				633		
Amstelveen	W				632		

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 11: DIENSTWONINGEN (Amsteldijk Zuid 59-62).

Inleiding

Deze DIENSTWONINGEN, genaamd 'Ruimzicht', kwamen omstreeks 1940 tot stand in Traditionalistische stijl en waren bestemd voor hogere beambten van de Springstoffenfabriek in Ouderkerk aan de Amstel. De woningen bevinden zich op de Amsteldijk, ten zuiden van de fabriek.

Omschrijving

Het bouwblok bestaat uit vier beambtenwoningen, elk afzonderlijk op rechthoekige grondslag gebouwd, met in het midden een overkluisde doorgang naar achteren. De woningen bestaan uit één bouwlaag, kelder en zolderverdieping. Ze worden bekroond door een zadeldak waarvan de nok evenwijdig aan de Amstel is georiënteerd. Het is bekleed met rode, Oudhollandse dakpannen. De woningen zijn met machinale bakstenen gemetseld in kettingverband. De gevelindeling van de woningen is gespiegeld ten opzichte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van elkaar. Elke woning kent aan de voorzijde een getralied venster in de kelderverdieping en een venster met twee vierruits draairamen op de begane grond. Op de begane grond is eveneens een inpandig portiek met deur onder een getoogde doorgang opgenomen. Het portiek is bereikbaar via een bakstenen trap vanuit de voortuin. Tenslotte bezit de voorgevel twee kleine vensters. De kap kent een vrij hoge borstwering en is voorzien van een dakkapel die aansluit op het metselwerk van de voorgevel. De dakgoot is geprofileerd en rust op klossen. De kopgevels van het bouwblok tonen kleine vensters. Aan de achterzijde bezit de kelderverdieping een volwaardige hoogte door het aflopende terrein achter de dijk. De gevel toont hier openslaande deuren en ijzeren toegangstrappen.

De onderdoorgang tussen de woningen is afgesloten door houten deuren. Boven de doorgang is in smeedijzeren letters de naam 'Ruimzicht' afleesbaar. Verder zijn hier een vlaggenstok en een zesruits venster aanwezig.

Waardering

De DIENSTWONINGEN zijn van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel behorend bij en gelegen naast het complex van de Springstoffenfabriek;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaarde gebleven voorbeeld van beambtenwoningen in Traditionalistische stijl, van omstreeks 1940;
- door de functionele relatie tot het complex;
- vanwege de beeldbepalende waarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511977

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/136

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amstelveen		Amstelveen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kruitmolen	2			1184 VX	Amstelveen		
Kruitmolen	4			1184 VX	Amstelveen		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Amstelveen		W				638	
Amstelveen		W				639	

Omschrijving**

Omschrijvinf onderdeel 12: DIENSTWONINGEN (Kruitmolen 2-4).

Inleiding

Twee gekoppelde DIENSTWONINGEN voor beheerders, behorend bij de Springstoffenfabriek in Ouderkerk aan de Amstel en gebouwd omstreeks 1940 in Traditionalistische stijl. De woningen vormen de oostelijke pendant van twee identieke dubbelwoningen. Ze staan ten zuiden van het complex.

Omschrijving

Massa van twee gespiegelde woningen op rechthoekige plattegrond met aankapping op het noorden en een west-oost gerichte nok. De éénlaagse woningen zijn opgetrokken in machinale baksteen, gemetseld in kettingverband. Het zadeldak is voorzien van rode Oudhollandse pannen.

De voorgevels worden ingedeeld door grote, secundair geplaatste vensters. Daarboven zijn dakkapellen opgenomen die de dakgoot onderbreken. In de kopgevels zijn de voordeuren, verdiepingsvensters en nokankers aanwezig. De achtergevels bevatten per woning een deur, een venster en een deur onder de aankapping. Bovendien bezit het dak ook aan deze zijde een dakkapel.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De DIENSTWONINGEN zijn van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel behorend bij en gelegen naast het complex van de springstoffenfabriek;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van beheerderswoningen in Traditionalistische stijl van omstreeks 1940;
- door de functionele relatie tot het complex van de springstoffenfabriek.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)

Monumentnummer*: 511978

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/144

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amstelveen		Amstelveen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kruitmolen	6			1184 VX	Amstelveen		
Kruitmolen	8			1184 VX	Amstelveen		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Amstelveen		W				636	
Amstelveen		W				637	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 13: DIENSTWONINGEN (Kruitmolen 6-8).

Inleiding

Twee gekoppelde DIENSTWONINGEN voor beheerders, behorend bij de Springstoffenfabriek in Ouderkerk aan de Amstel en gebouwd omstreeks 1940 in Traditionalistische stijl. De woningen vormen de westelijke pendant van twee identieke dubbelwoningen. Ze staan ten zuiden van het complex.

Omschrijving

Massa van twee gespiegelde woningen op rechthoekige plattegrond met aankapping op het noorden en een west-oost gerichte nok. De éénlaagse woningen zijn opgetrokken in machinale baksteen, gemetseld in kettingverband. Het zadeldak is voorzien van rode, Oudhollandse pannen.

De voorgevels worden ingedeeld door grote, secundair geplaatste vensters. Daarboven zijn dakkapellen opgenomen die de dakgoot onderbreken. In de kopgevels zijn ingangen, verdiepingsvensters en nokankers aanwezig. De achtergevels bevatten per woning een deur, een venster en een deur onder de aankapping. Bovendien bezit het dak ook aan deze zijde een dakkapel.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De DIENSTWONINGEN zijn van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel behorend bij en gelegen naast het complex van de springstoffenfabriek;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaarde gebleven voorbeeld van beheerderswoningen in Traditionalistische stijl van omstreeks 1940;
- door de functionele relatie tot het complex van de springstoffenfabriek.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)

Monumentnummer*: 511979

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 oktober 2005
Kadaster deel/nr	82669/131

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amstelveen		Amstelveen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Amsteldijk Zuid	54			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	55			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	56			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	57			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	53			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	52			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	51			1184 VD	Amstelveen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amstelveen	W				934		
Amstelveen	W				935		
Amstelveen	W				936		
Amstelveen	W				937		
Amstelveen	W				938		
Amstelveen	W				939		
Amstelveen	W				940		
Amstelveen	W				941		
Amstelveen	W				990		

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 14: BUSKRUITMOLEN (Amsteldijk Zuid 54-58).

Inleiding

De BUSKRUITMOLEN behoort tot het oudste gedeelte van het springstoffenfabriekscomplex. De buskruitfabriek werd op deze locatie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in 1718 gesticht. In 1782 ontplofte deze fabriek waarna een nieuwe molen met bijgebouwen werd gebouwd.

Het volume bevindt zich geheel vooraan, op het niet-gevaarlijke gedeelte, en strekt zich uit over de breedte van het achterliggende fabrieksterrein. Aan de voorzijde ervan bevindt zich boombeplanting.

In de achttiende eeuw en in een groot gedeelte van de negentiende eeuw bestond de fabriek alleen uit de achttiende-eeuwse bouwmassa. Hierin waren kruitmolens en andere productieruimten ondergebracht. Er bevonden zich bovendien stallen voor het vee dat de kruitmolens moest aandrijven. Aan het eind van de negentiende eeuw werd het gebouw aangepast. Hierbij was de architect B.J. Ouendag betrokken. Later in 1913 werd een koestal met kapberg en wagenschuur aan de westzijde aangebouwd. In 1918 kreeg het officieel de functie van bewaarplaats voor ongevaarlijke grondstoffen en voorwerpen, van woonhuis en van boerderij.

In 2004 werden in het gebouw van de buskruitmolen hotelsuites ondergebracht. Deze verbouwing was het sluitstuk van de herbesteding van het complex waarmee in de jaren negentig van de twintigste eeuw was begonnen.

Omschrijving

Het object kent een L-vormige plattegrond. Evenwijdig aan de Amsteldijk bevindt zich een langgerekt lichaam waarvan de voorgevel op de Amstel (oosten) is gericht. Aan de zuidzijde staat haaks daarop een korter dwarslichaam. Het geheel is één bouwlaag hoog, gemetseld met handvormbaksteen in kruisverband en bekroond door twee haaks op elkaar staande zadeldaken. Er zijn vier onderdelen te onderscheiden: het poortgebouw, de twee vleugels aan weerszijden van het poortgebouw en het dwarslichaam.

Het poortgebouw bevindt zich in het langgerekte lichaam en is het meest in het oogspringend vanwege de klokgevel met muurankers, zandstenen klauwstukken en bekroning. Op de latei boven de houten toegangsdeuren staat vermeld: Buskruid Molen nr. 3. De doorgang is dichtgezet met een glazen pui. De vleugels aan weerszijden van het poortgebouw bezitten verschillende soorten deur- en vensteropeningen met roedenverdeling. De achtergevel is grotendeels gepleisterd en toont evenals de voorgevel verschillende soorten deur- en vensteropeningen met roedenverdeling. Het zadeldak boven dit lichaam is bekleed met gesmoorde Oudhollandse pannen.

Het zuidelijke dwarslichaam bestaat uit de restanten van de oude stallen. Het betreft een bouwmassa op rechthoekige grondslag met gemetselde muren voorzien van muurankers onder een zadeldak met rode Oudhollandse pannen. De gevels bezitten verschillende soorten openingen. Op de westgevel van dit volume sluit de koestal uit 1913 aan.

Waardering

De BUSKRUITMOLEN is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex van de Springstoffenfabriek;
- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als in hoofdvorm bewaard gebleven en hoogste zeldzaam voorbeeld van een achttiende-eeuwse kruitfabriek met negentiende-eeuwse aanpassingen;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van de fabriek;
- vanwege de beeldbepalende waarde door de ligging aan de Amstel op de Amsteldijk en door het in het oogspringende poortgebouw.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Industrie

Buskruitfabriek